

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “АЗЕР АХМАДОВ ПРОТИ АЗЕРБАЙДЖАНУ”
CASE OF AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
(Заява № 3409/10)

РІШЕННЯ

Стаття 8 • Повага до приватного життя та кореспонденції •
Прослуховування телефонних розмов заявника, що ґрунтується на надмірно широкому та невизначеному рішенні, санкціонуючому таємне спостереження за жертвою нападу із застосуванням холодної зброї та її “контактами”, яке не відповідає вимогам закону

СТРАСБУРГ

22 липня 2021

*Це рішення набуде законної сили відповідно до вимог
§ 2 Статті 44 Конвенції.
Рішення може підлягати редагуванню.*

AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
JUDGMENT

Переклад з англійської: Олександр Дроздов, Олена Дроздова, Ігор Кутепов

© Переклад з англійської мови та опрацювання цього рішення
здійснено:

адвокатом, членом Комісії з питань правової реформи при
Президентіві України, Президентом Співки адвокатів України,
членом Науково-консультативних рад Конституційного Суду
України, Верховного Суду та Національної асоціації адвокатів
України, заступником голови Галузевої експертної ради у галузі
знань 08 «Право», Головою Комітету НААУ з питань БПД,
доцентом кафедри кримінального процесу НЮУ ім. Я. Мудрого,
доктором юридичних наук, доцентом,
заслуженим юристом України

Олександром Дроздовим

адвокатом,
доцентом кафедри кримінального права і правосуддя
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка С. Дем'янчука,
кандидатом юридичних наук

Оленою Дроздовою

адвокатом

Ігорем Кутеповим

Офіційне цитування:
CASE OF AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
(Application no. 3409/10)

Офіційний текст англійською мовою:
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-211101>

У справі Азер Ахмадов проти Азербайджану,
Європейський суд з прав людини (П'ята Секція), засідаючи палатою
у складі:

Сіофра О'лірі (Siofra O'Leary), *Президент*,
Стефані Моро-Вікстрьом (Stéphanie Mourou-Vikström),
Латіф Гусейнов (Lətif Hüseynov),
Йован Ілієвські (Jovan Ilievski),
Ладос Хантурія (Lado Chanturia),
Арнфін Бердсен (Arnfinn Bårdsen),
Матіас Гайомар (Mattias Guyomar), *судді*,
та Віктор Соловейчик (Victor Soloveytschik), *Секретар Секції*,
приймаючи до уваги:

заяву (№ 3409/10) проти Азербайджанської Республіки, поданої до
Суду у відповідності до Статті 34 Конвенції про захист прав людини та
основоположних свобод (далі - "Конвенція") громадянином
Азербайджанської Республіки, паном Азером Гудрат огли Ахмадовим
(далі - Azər Qüdrət oğlu Əhmədov або "Заявник") 30 грудня 2009 року;

рішення про направлення повідомлення Уряду Азербайджанської
Республіки (далі - "Уряд") про скарги за порушення Статтей 6, 8, 10 та
13 Конвенції та про визнання неприйнятною решти заяви;

зауваження сторін;

обговоривши за зачиненими дверима 29 липня 2021 року,
постановляє наступне рішення, що було прийнято тією ж датою:

ВСТУП

1. Заява стосується прослуховування телефону опозиційного
журналіста та, в першу чергу, піднімає питання, які охоплюються
Статтею 8 Конвенції.

ФАКТИ

2. Заявник народився в 1962 році та проживав у Баку. Його
представляв пан Р. Хаджилі, адвокат, що знаходився у Страсбурзі, а

AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
JUDGMENT

Переклад з англійської: Олександр Дроздов, Олена Дроздова, Ігор Кутепов

також пан Ф. Намазлі та пан Е. Садігов, адвоката, що знаходилися в Азербайджані.

3. Уряд представляв його уповноважений, пан Ç. Əsgərov.

4. Факти справи, надані сторонами, можуть бути узагальнені наступним чином.

I. ПЕРЕДМОВА, ЩО СТОСУЄТЬСЯ СПРАВИ

5. Заявник є журналістом. На момент описуваних подій він був головним редактором опозиційно орієнтованої газети Azadlıq.

6. 22 лютого 2008 року А.К., який також працював журналістом у газеті Azadlıq, був, як стверджується, побитий двома співробітниками Міністерства Національної Безпеки (далі - "МНБ") в той час як він готував статтю і робив фотографії дерев, що були вирубані на території Оливкових Садів. 13 березня 2008 року А.К. отримав ножове поранення по дорозі з роботи додому. За фактами обох нападів відкрито кримінальні провадження. Однак, провадження у зв'язку з інцидентом, який відбувся 22 лютого 2008 року, було закрито слідчим по справі, який встановив, що зазначені співробітники МНБ не били А.К., а лише просили його віддати їм зроблені ним фотографії. Що стосується кримінального провадження щодо ножового поранення А.К., розслідування, головним чином побудоване на основі перехоплених телефонних розмов, призвело до засудження С.С. (з яким (якою), як стверджується, А.К. був знайомий (мав стосунки)), якому (якій) призначено покарання у вигляді півтори року тюремного ув'язнення рішеннями судів вищестоящих інстанцій.

7. Виходячи з вищезазначеного, в основу розслідування щодо ножового поранення покладалися телефонні розмови між А.К. та іншими особами, включаючи його колеги, які також прослуховувалися. Розслідування органів внутрішніх справ щодо ножового поранення А.К. та перехоплення його телефонних розмов були предметом судового рішення в справі Khalil v. Azerbaijan (зазнав невдачі або відмова у задоволенні) заяви № 60659/08, 38175/09 та 53585/09, 6 жовтня 2015 року).

II. ОСКАРЖЕННЯ ТАЄМНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

8. 14 березня 2008 року Сабаїльський районний суд задовольнив клопотання першого заступника Генерального прокурора, що санкціонувало таємне спостереження за А.К. та його контактами строком на шість місяців. У відповідному рішенні суду (Рішення від 14 березня 2008 року) зазначається наступне:

“...перший заступник Генерального прокурора просив суд дозволити здійснити оперативно-розшукові дії по відношенню до А.К., оскільки у відповідності до інформації, отриманої від МНБ, А.К., співробітник газети Azadlıq отримав ножове поранення від невстановленої особи... по дорозі з роботи додому 13 березня 2008 року о 19:45. Під час попереднього розслідування, отримано інформацію, яка свідчила про те, що даний інцидент був організований іноземними спеціальними службами та деструктивними силами з метою загострення соціально-політичної обстановки в середні держави.

У зв'язку з цим, зважаючи, що виявити, запобігти, задокументувати і зібрати речові докази протиправної діяльності проти А.К. в будь-який інший спосіб не видавалося можливим, Антитерористичний центр МНС звернувся з клопотанням про проведення відносно нього оперативно-розшукових заходів строком на шість місяців. Беручи до уваги вище зазначену інформацію, необхідно провести [наступні заходи] з використанням технічних засобів: приховане перехоплення телефонних і інших переговорів А.К. і його контактів; аудіо- і відео-документування; огляд поштової кореспонденції; спостереження за будівлями, квартирами, огороженими земельними ділянками і іншими об'єктами; [і] спостереження за особами.

Розглянувши клопотання, і зважаючи, що не представляється можливим зібрати необхідну інформацію для виявлення, припинення, документування і збору речових доказів протиправної діяльності відносно А.К. в інший спосіб, клопотання підлягає задоволенню.

Беручи до уваги вище зазначену інформацію та положення статті 10 Закону про оперативно-розшукову діяльність, [і] статті 84.6.12, 445, 446.1.3, 447-448 і 454 КПК [Кримінально-процесуального кодексу],

I. ВИРІШИЛИ:

1. Клопотання задовольнити.
2. Стосовно співробітника газети Azadlıq А.К., 1983 року народження, і його контактів терміном на шість місяців провести [наступні] оперативно-розшукові заходи з використанням технічних засобів: приховане перехоплення телефонних та інших переговорів; аудіо- та відео-документування; спостереження за будівлями, квартирами, огороженими земельними ділянками і іншими об'єктами; [і] спостереження за особами.
3. Виконання рішення покласти на Міністерство національної безпеки.”

AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
JUDGMENT

Переклад з англійської: Олександр Дроздов, Олена Дроздова, Ігор Кутепов

9. 10 травня 2008 року МНБ направило лист А.К., начальнику відділу з розслідування тяжких злочинів Генеральної прокуратури Департаменту з розслідування тяжких злочинів Генеральної прокуратури, відповідна частина якого свідчила наступне:

“... Останнім часом в різних засобах масової інформації поширюється неправдива інформація про спробу вбивства А.К. В номері газети Азадлиг від 8 травня 2008 року було опубліковано статтю про викрадення А.К. і спробу зіштовхнути його під поїзд на станції "28 травня". В ході розслідування було встановлено, що 7 травня 2008 року о 19 годині 23 хвилини, коли головний редактор газети "Азадлиг" Азер Ахмадов, зателефонувавши з телефону номер ...- 50, який він використовує, на телефонний номер ...- 75, який використовується співробітником газети [дзвонив] В.М. ("Azər Əhmədov istifadə etdiyi ...- 50 saylı telefondan qəzetin əməkdaşı VM-in istifadəsində olan ...- 75 saylı telefona zəng vurarkən ..."), [В.М.] поінформував його про спробу невідомих осіб зіштовхнути А.К. під поїзд на станції метро "28 травня" і підготовці статті під назвою "Небезпека для життя А.К.". А.К. взяв телефон і підтвердив вищезгадану інформацію ... “.

У цьому листі містилося чітке посилання на суть телефонної розмови від 07 травня 2008 року з номера телефону, що використовується заявником, на номер телефону, який використовується В. М.

10. У невстановлену дату в липні 2008 року заявник дізнався, що його телефонну розмову з його колегою В.М. перехоплено співробітниками МНС, коли його адвокат, пан Е. Садигов, виявив цей факт вивчаючи матеріали кримінальної справи за фактом нанесення ножового поранення А.К. (також в якості адвоката А.К.).

III. ЦИВІЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ, ІНІЦІЙОВАНЕ ЗАЯВНИКОМ

29 липня 2008 року заявник подав цивільний позов проти МНБ і Е.А. Заявник в основному скаржився на те, що прослуховування його телефонних розмов було незаконним. Зокрема, він стверджував, що не було судового рішення, яке б дозволяло таке прослуховування, як того вимагає національне законодавства. Він також стверджував, що в його справі немає жодної підстави, передбаченої Статтею 10 § IV Закону про оперативно-розшукову діяльність, що дозволяла б органам влади прослуховувати телефонні розмови без дозволу суду. Окрім того, заявник в цілому скаржився на те, що незаконне перехоплення його

телефонних розмов також порушило його права, передбачені статтею 10 Конвенції. Тому він просив суд визнати перехоплення його телефонних розмов незаконним і присудити йому компенсацію моральної шкоди.

12. 15 серпня 2008 року Насімійський районний суд оголосив про відмову у задоволенні позовних вимог заявника. Суд зазначив, що оскільки прослуховування телефонних розмов регулюється Кримінально-процесуальним кодексом ("КПК"), законність цього заходу може бути розглянута відповідно до положень цього кодексу. Суд роз'яснив заявнику, що він має право на оскарження в судовому порядку, відповідно до положень кримінально-процесуального законодавства.

13. Заявник подав апеляцію, висунувши, зокрема, такі аргументи.

(а) Згідно зі статтею 259.1 КПК, перехоплення телефонних розмов може мати місце лише за наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний чи обвинувачений передає або отримує важливу для кримінального розслідування інформацію. Його розмова з колегою В.М. була перехоплена в рамках кримінального провадження за фактом нанесення ножового поранення А.К. Однак сам він не був офіційним учасником кримінального процесу, і тому прослуховування його телефону було незаконним. Більш того, прослуховування телефону А.К. не відповідало статті 259.1 КПК, оскільки він був визнаний потерпілим у вищевказаному процесі. Тому прослуховування телефонних розмов А.К. також було незаконним.

(б) Згідно зі статтею 449.1 КПК, в суді можуть бути оскаржені тільки процесуальні дії або рішення того органу, що здійснює кримінальне провадження. Однак кримінальне розслідування за фактом нанесення ножового поранення А.К. проводилось відділом з розслідування тяжких злочинів Генеральної прокуратури, а не МНБ, яке прослуховувало його телефон. Тому дії МНБ не могли бути оскаржені в рамках процедури судового нагляду.

(с) Згідно зі статтею 449.2 КПК, тільки учасники кримінального процесу можуть оскаржувати процесуальні дії або рішення органу, що здійснює кримінальне провадження. Заявник стверджував, що оскільки він не був "учасником" кримінального процесу, він був позбавлений права оскаржувати ці заходи в судах, які здійснюють судовий нагляд.

(d) Прослуховування телефонних переговорів регулюється не тільки КПК, але і Законом про оперативно-розшукову діяльність.

(e) Заявнику завдано моральну шкоду в результаті незаконного прослуховування, і претензії в цьому відношенні повинні були розглядатися не в рамках кримінального, а в рамках цивільного права.

(f) Відмовивши у задоволенні позовних вимог, суд першої інстанції порушив його право на доступ до суду.

14. 27 жовтня 2008 року Бакинський апеляційний суд залишив в силі вищевказане рішення, повторивши ті ж доводи і не розглядаючи вищенаведені аргументи заявника.

15. Заявник подав касаційну скаргу, повторивши свої попередні аргументи.

16. 12 січня 2009 року Верховний суд задовольнив апеляцію заявника частково, скасував рішення апеляційного суду і повернув справу на новий розгляд. При цьому Верховний суд зазначив, що суд нижчої інстанції не взяв до уваги, що відповідно до статті 449.1. КПК, тільки процесуальні дії або рішення органів, які здійснюють кримінальне провадження, можуть бути оскаржені в суді. Однак в цій справі в матеріалах справи не було інформації, яка свідчить про те, що МНС і Е.А. були наділені повноваженнями на ведення такого провадження. Суд також зазначив, що в матеріалах справи не було інформації, що вказувала б на те, що заявник був учасником даного кримінального провадження.

17 лютого 2009 року Бакинський апеляційний суд прийняв рішення повернути справу в Насімінський районний суд для повторного розгляду. В ході відповідного слухання представник МНС вперше згадав, що рішенням від 14 березня 2008 року Сабаїльській районний суд санкціонував оперативно-розшукові заходи, включаючи таємне прослуховування телефонних розмов А.К. і його контактів. Оскільки заявник був одним з контактів А.К., було необхідно провести оперативно-розшукові заходи і відносно нього.

18. 14 квітня 2009 року Насиминский районний суд передав матеріали справи в Сабаїльській районний суд відповідно до територіальної підсудності.

19. У невстановлену дату 2009 року МНД подало заперечення, заявивши, що Сабаїльській районний суд санкціонував таємні заходи спостереження щодо А.К., що заявник був ідентифікований як один з контактів А.К., і що було визнано за необхідне проведення оперативно-

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

розшукових заходів щодо нього. Воно просило суд відхилити скаргу заявника.

20. 23 червня 2009 року заявник змінив свої вимоги, оскільки він дізнався про існування рішення від 14 березня 2008 року. Заявник стверджував, що навіть існування цього рішення не могло виправдати перехоплення його телефонних розмов, оскільки такий захід не має під собою ніякої законодавчої основи. На додаток до своїх попередніх аргументів, заявник також стверджував, що закон не був досить точним. Зокрема, він стверджував, що в КПК не визначено точний список осіб, чиї розмови можуть бути перехоплені, і що національне законодавство не регулює перехоплення телефонних розмов осіб, які не є учасниками кримінального провадження. Далі він стверджував, що, будучи головним редактором однієї з найпопулярніших газет країни, він щодня отримує інформацію з різних джерел. Якщо його джерела дізнаються про те, що розмови з ним прослуховуються, то ніхто не надаватиме йому інформацію.

21. 24 червня 2009 року Сабаїльській районний суд відмовив заявнику у задоволенні його вимог. Суд зазначив, що прослуховування телефонних розмов заявника було незаконним, оскільки рішенням від 14 березня 2008 було дозволено прослуховування телефонних розмов щодо А.К. і його контактів. Далі він зазначив, що не було оскаржено, що заявник був одним з контактів А.К. По-друге, суд вказав, що прослуховування телефонних розмов стосувалося не тільки вихідних дзвінків, зроблених А.К., але і вхідних дзвінків, які він приймав. Беручи до уваги лист від 10 травня 2008 року, відправлений МНБ, в якому згадується, що А.К. взяв телефон у В.М. і підтвердив надану інформацію (див. пункт 9 вище), суд прийшов до висновку, що номер мобільного телефону, який закінчується на 50, використовуваний заявником, також використовувався А.К. ("... Azər Əhmədov istifadə etdiyi ...- 50 nömrəli telefondan həm də ... A.X. istifadə etdiyindən ..."). Тому він вирішив, що процедура, встановлена національним законодавством, зокрема, статтею 259 КПК і статтею 11 Закону про оперативно-розшукову діяльність, була дотримана. Він також відхилив як необґрунтовані скарги заявника про порушення його прав за статтями 8 і 10 Конвенції, а також його вимогу про надання компенсації за завдання моральної шкоди.

22. Заявник подав апеляцію, стверджуючи, що рішення від 14 березня 2008 року санкціонувало прослуховування виключно телефону А.К. Заявник стверджував, що в такому випадку тільки його дзвінки А.К. або дзвінки останнього могли бути перехоплені на підставі цього рішення, але МНБ зловживало своїми повноваженнями і незаконно прослуховувало його телефонні розмови з іншим колегою. Заявник також стверджував, що з матеріалів справи ясно випливає, що попри те, що всупереч рішенням суду першої інстанції, А.К. і він (заявник) не користувалися одним і тим же телефонним номером.

23. 11 листопада 2009 року Бакинський апеляційний суд залишив в силі рішення суду першої інстанції, повторивши ті ж доводи.

24. Заявник подав касаційну скаргу.

25. На момент подачі цієї заяви, триває стадія розгляду у Верховному суді. Заявник не надав ні копії рішення Верховного суду, ні будь-якої інформації про розгляд. Однак з представлених урядом матеріалів можна зробити висновок, що Верховний суд підтримав рішення нижчої інстанції (див. пункт 78 нижче).

IV. СКАРГА ЗАЯВНИКА В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ А.К.

26. 13 червня 2009 року заявника подав апеляційну скаргу на рішення суду від 14 березня 2008 року. Він стверджував, що дізнався про це рішення під час слухань в Бакинському апеляційному суді 17 лютого 2009 року (див. пункт 17 вище), і отримав його копію 04 червня 2009 року. Заявник в основному повторив свої попередні аргументи, висунуті в цивільному позові і просив апеляційний суд визнати рішення від 14 березня 2008 року незаконним і присудити йому компенсацію за заподіяння моральної шкоди.

27. 22 червня 2009 року Сабаїльській районний суд відхилив апеляцію заявника, постановивши, що у нього не було права оскаржувати рішення від 14 березня 2008 року. Посилаючись на статті 452.1 і 454 КПК (див. параграф 42 нижче), суд зазначив, що тільки особи, щодо яких було винесено постанову про проведення оперативно-розшукових заходів, і їх адвокати мали право оскаржити це рішення. Оскільки постанова від 14 березня 2008 року санкціонувала такі дії щодо А.К., але не містила жодних вказівок щодо заявника, ні він, ні його адвокат не мали права подавати апеляцію.

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

28. Заявник подав апеляцію. Він стверджував, що неточні формулювання в рішенні від 14 березня 2008 року призвели до незаконного перехоплення його телефонних розмов, і що відповідно до статті 449.2.3 КПК (див. пункт 40 нижче), він мав право оскаржити це рішення. Він також заявив, що саме МНБ підтвердило в ході цивільного розгляду, що воно перехоплювало його телефонні розмови на підставі вищевказаного рішення. На додаток до своїх попередніх аргументів, заявник також скаржився на те, що рішення суду першої інстанції порушило його право на доступ до суду і його право на ефективний засіб юридичного захисту у відповідності до статей 6 і 13 Конвенції.

29. Остаточним рішенням від 03 липня 2009 року Бакинський апеляційний суд залишив в силі рішення суду першої інстанції від 22 червня 2009 року, повторивши те ж саме обґрунтування і не розглядаючи детально аргументи заявника.

ВІДПОВІДНА ПРАВОВА ОСНОВА

I. КОНСТИТУЦІЯ 1995 РОКУ

30. Стаття 32 Конституції, що була чинна на той час, свідчила наступне:

“I. Кожен має право на особисту недоторканність.

II. Кожен має право зберігати в таємниці [своє] особисте і сімейне життя. Забороняється втручання в особисте і сімейне життя, крім випадків, встановлених законом. Кожен має право на захист від незаконного втручання в його особисте і сімейне життя.

...

IV. Держава гарантує кожному право на таємницю листування, телефонних переговорів, поштових, телеграфних повідомлень та інформації, що передається за допомогою інших засобів зв'язку. Це право може бути обмежено відповідно до процедури передбаченої законом, з метою попередження злочинів або встановлення достовірних фактів при розслідуванні кримінальної справи ... “.

II. КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС 2000 РОКУ

31. В Статті 127.1 Кримінального кодексу, що діяла на відповідний момент часу, зазначалося:

AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
JUDGMENT

Переклад з англійської: Олександр Дроздов, Олена Дроздова, Ігор Кутепов

"127.1. Умисне заподіяння менш тяжкої шкоди (az ağır zərər) здоров'ю ... - карається виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк, або позбавленням волі на строк до двох років ... ".

III. КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС 2000 РОКУ

32. Відповідно до КПК (стаття 122.1), процесуальні дії і рішення органу, який здійснює кримінальне провадження, можуть бути оскаржені сторонами кримінального процесу (включаючи, серед іншого, слідчого, прокурора, потерпілого, особу, що вимагає відшкодування збитків або цивільну особу, її законних представників і захисників; [і] підозрюваного або обвинуваченого, їх законних представників і захисників (стаття 7.0.18), а також іншими особи, які беруть участь в кримінальному провадженні (поняті, свідки, фахівці, експерти, судові секретарі і перекладачі (стаття 7.0.29).

33. Прослуховування телефонних розмов, як правило, повинно здійснюватися на підставі судового рішення (статті 177.3.5, 259.1 і 445.1. 1). За наявності достатніх підстав вважати, що важлива інформація, що стосується кримінальної справи, може бути відправлена або отримана підозрюваним або обвинуваченим, суд повинен на підставі мотивованого клопотання слідчого і відповідних подань прокурора, який керує досудовим розслідуванням, дозволити перехоплення телефонних розмов (стаття 259.1).

34. Перехоплення телефонних розмов не повинно тривати більше шести місяців (стаття 259.2).

35. У рішенні, що дозволяє перехоплення телефонних розмов має містити, серед іншого:

- (a) об'єктивні підстави і причини для перехоплення відповідних розмов і інформації;
- (b) прізвище, ім'я, по батькові та точна адреса особи (осіб), інформація або розмови яких повинні бути перехоплені;
- (c) точний вид (види) перехоплення розмови або інформації;
- (d) тривалість перехоплення (Стаття 259.4).

36. Перехоплена інформація, що не відноситься до справи, повинна бути негайно знищена (Стаття 259.5).

37. У випадках, передбачених статтею 10 § IV Закону про Оперативно-розшукову діяльність (див. Пункт 46 нижче), перехоплення телефонних розмов може здійснюватися без рішення суду, на підставі мотивованого рішення уповноваженої посадової особи органу, що

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

здійснює оперативно-розшукову діяльність. В цьому випадку уповноважена посадова особа зобов'язана протягом сорока восьми годин після прийняття даного рішення подати мотивоване рішення до відповідного суду, що здійснює судовий нагляд (стаття 445.2).

39. Документи, що підтверджують необхідність проведення оперативно-розшукових дій повинні бути додані до заяви. У разі їх недостатності прокурор, що здійснює керівництво досудовим розслідуванням, або слідчий суддя мають право запросити додаткові документи (стаття 446.4).

40. Процесуальні акти або рішення органу, що здійснює кримінальне провадження, в тому числі слідчого, прокурора і особи, яка здійснює оперативно-розшукову діяльність, можуть бути оскаржені суддею, що здійснює судовий нагляд (стаття 449.1).

Особи, які можуть подавати скарги на рішення органів, що здійснюють кримінальне провадження:

- (а) обвинувачений (підозрюваний) або його адвокат (стаття 449.2.1);
- (б) потерпілий або його законний представник (стаття 449.2.2);
- (с) інші особи, чиї права і свободи порушені в результаті рішення або дії (Стаття 449.2.3).

41. Якщо процесуальна дія або рішення визнано суддею незаконним:

- (а) прокурор, який здійснює керівництво досудовим розслідуванням, або вищестоящий прокурор приймає негайні і необхідні заходи для припинення порушення прав і свобод особи або для їх відновлення;
- (б) керівник вищестоящої ієрархічної інстанції вирішує питання про те, яка посадова особа є винною в порушенні прав і свобод особи, відповідно до вимог, передбачених законодавством;
- (с) заявнику буде роз'яснено його право подати позов про відшкодування збитку (Стаття 451.3).

42. Наступні процедури здійснюються відповідно до Статей 452 і 453 КПК (Стаття 454): подача апеляції на рішення суду про примусове проведення слідчих дій, про застосування примусових процесуальних заходів, а також про перевірку законності рішень або дій органів, що здійснюють кримінальне провадження, перевірка законності і обґрунтованості рішення суду. Апеляція може бути подана на постанову суду про застосування або відмову в застосуванні

запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, а також на постанову суду про продовження або відмову про продовження строку тримання під вартою, протягом трьох діб з дня винесення відповідної постанови суду, і може бути подана обвинуваченим або його захисником чи законним представником, або потерпілим чи його законним представником (стаття 452.1).

IV. ЗАКОН ПРО ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ВІД 28 ЖОВТНЯ 1999 РОКУ

43. Цілями оперативно-розшукової діяльності є:

- (а) попередження, виявлення і розслідування кримінальних злочинів;
- (б) виявлення осіб, що мають умисел вчинити, які вчиняють чи які вчинили кримінальний злочин;
- (с) встановлення місцезнаходження осіб, які переховуються від суду або слідчих органів, осіб, які переховуються від виконання покарання, або зниклих без вести;
- (d) ідентифікація невпізнаних трупів (Стаття 1 § III).

44. Закон забороняє порушення прав і свобод людини при проведенні оперативно-розшукових заходів. Тимчасові обмеження прав і свобод людини допускається тільки для цілей, перерахованих у вищезгаданому пункті (стаття 4 § II).

45. Особа, яка стверджує, що її права були порушені або порушуються державними посадовими особами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, має право звернутися зі скаргою до їх керівника, прокурора або до суду (стаття 4 § IV).

46. Перехоплення телефонних розмов може здійснюватися при відсутності попереднього судового дозволу тільки для запобігання тяжких злочинів проти особи або особливо тяжких злочинів проти держави. В цьому випадку, орган, який здійснює оперативно-розшукову діяльність, повинен представити своє мотивоване рішення слідчому судді або прокурору, який керує досудовим розслідуванням протягом сорока восьми годин (Стаття 10 §§ IV-V).

47. Рішення суду (судді), слідчих органів або органів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, є підставою для проведення оперативно-розшукових заходів. Такі рішення можуть бути прийняті тільки в тому випадку, якщо:

- (а) в провадженні знаходиться кримінальна справа;

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

(b) незважаючи на відсутність достатніх підстав для порушення кримінальної справи, з достовірного, відомого і об'єктивного джерела отримано інформацію про осіб, які мають намір вчинити, вчиняють або вчинили кримінальний злочин;

(c) існує загроза державній безпеці або обороні, або така загроза запобігається;

(d) особа переховується від органів слідства, ухиляється від виконання покарання, або зникла безвісти;

е) виявлений невпізнаний труп (Стаття 11 §§ III-IV).

48. Рішення, письмова вказівка або офіційний запит про проведення оперативно-розшукових заходів може бути винесено тільки уповноваженою особою, і необхідність таких дій повинна бути обгрунтована. Рішення про прослуховування телефонних розмов має включати, зокрема:

(a) прізвище, ім'я та по батькові особи, розмови якої прослуховуються;

(b) факти, що обгрунтовують клопотання про використання методів і засобів прослуховування;

(c) обгрунтування того факту, що неможливо отримати необхідну інформацію за допомогою звичайних методів розслідування;

(d) тривалість використання інтрузивних методів і засобів;

(e) результат, який може бути досягнутий після застосування цих заходів (Стаття 12).

49. Судовий нагляд за оперативно-розшуковою діяльністю здійснюється відповідно до КПК (стаття 19-1).

50. Якщо порушені права і свободи особи або її участь у відповідному злочині не встановлено, орган, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, зобов'язаний відновити права особи і виплатити компенсацію матеріального і нематеріального збитку (Стаття 21 § II).

V. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА № 507 ВІД 19 ЧЕРВНЯ 2001 РОКУ “ПРО РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ОРГАНАМИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ”

51. Указ, який діяв на той момент, передбачав, що прослуховування телефонних розмов повинно здійснюватися Міністерствами національної безпеки і внутрішніх справ Республіки Азербайджану.

VI. ПОЗИЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ

52. Суд першої інстанції звернувся до Конституційного суду з проханням роз'яснити статтю 449.2.3 КПК, і, зокрема, просив дати відповідь на питання про те, чи може свідок включатися до категорії "інші особи", передбаченої цією статтею. У своєму рішенні від 05 серпня 2009 року Конституційний суд відповів ствердно. Він також зазначив, що якщо особа не є учасником кримінального провадження, то його право подати скаргу в рамках процедури судового нагляду не може бути визнано.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 8 КОНВЕНЦІЇ

53. Спираючись на статті 8 і 10 Конвенції, заявник скаржився на те, що мало місце втручання в його конвенційні права в результаті незаконного прослуховування його телефонних розмов, і що втручання не переслідувало ніякої законної мети і не було необхідним у демократичному суспільстві. Беручи до уваги обставини справи і, зокрема, представлені сторонами матеріали і твердження заявника, зокрема, заяви сторін і твердження заявника щодо мети оспорюваних заходів (див. нижче, параграф 56 в цілому), Суд вважає, що дана скарга підлягає розгляду тільки відповідно до статті 8 Конвенції, в якій закріплено наступне:

“1. Кожна людина має право на повагу до його особистого і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції.

2. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб”.

А. Прийнятність

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

54. Суд зазначає, що дана скарга не є ні явно необґрунтованою ні неприйнятною з будь-яких інших підстав, перелічених у статті 35 Конвенції. Тому вона повинна бути визнана прийнятною.

В. Суть

1. Доводи сторін

(а) Заявник

55. Заявник стверджував, що рішення від 14 березня 2008 року порушило чинне законодавство, що регулює оперативно-розшукові заходи. Зокрема,

він стверджував, що в рішенні не були вказані імена, номери телефонів або адреси осіб, чия інформація повинна була бути перехоплена, або види зв'язку, які повинні були бути прослуховуватися, а також не були обґрунтовані об'єктивні підстави і причини прослуховування інформації.

56. Заявник також стверджував, що втручання не переслідувало законної мети запобігання злочинам та захисту прав інших осіб. Незважаючи на те, що в рішенні було зазначено, що заходи таємного спостереження відігравали важливу роль для виявлення, запобігання, документування та збору матеріальних доказів, що відносяться до "незаконної діяльності" А.К., суддя не перевіряв наявності "обґрунтованої підозри" щодо ймовірної незаконної діяльності. Далі він стверджував, що основною метою заходи спостереження полягали в тому, щоб контролювати діяльність А.К. і його колег в зв'язку з кримінальним розслідуванням нападу на А.К., імовірно вчиненого 22 лютого 2008 року співробітниками МНС (див. Рішення у справі Khalil v. Azerbaijan (striking out), №№ 60659/08, 38175/09 та 53585 / 09, §§ 4-8, 06 жовтня 2015 року).

57. Заявник скаржився, що, незважаючи на те, що його телефонні розмови прослуховувалися на підставі рішення від 14 березня 2008 року, що було підтверджено національними судами в цивільному провадженні і визнано самим МНБ на відповідному судовому засіданні (див. пункт 17 вище), суди відхилили його апеляцію, подану в рамках

кримінального провадження у справі А.К., заявивши, що він не має права оскаржувати це рішення.

58. Заявник також стверджував, що азербайджанське законодавство не відповідає критерію "якості закону" і був не здатний забезпечити таке "втручання" до того, що воно було "необхідним у демократичному суспільстві". Він стверджував, що хоча внутрішнє законодавство вимагає попереднього судового дозволу на прослуховування, процедура видачі дозволу не передбачає достатніх гарантій проти зловживань, і не існує спеціальних правил для таємного спостереження в делікатних ситуаціях, наприклад, коли під загрозою знаходиться конфіденційність журналістських джерел. Національне законодавство не накладає ніяких вимог на суддів щодо перевірки "обґрунтованості підозр" щодо відповідної особи або застосування критерію "необхідності" і "пропорційності". Більш того, ні суддя, що санкціонував прослуховування, ні будь-яка інша незалежна посадова особа не мала повноважень контролювати його здійснення. Крім того, національне законодавство не містить жодних положень, які зобов'язують владу повідомляти особу про спостереження за нею або прослуховування її розмов в будь-який момент, і в цьому випадку ефективність відповідних засобів правового захисту була підірвана.

(b) Уряд

59. Уряд не заперечував, що мало місце втручання в права заявника на повагу до його приватного життя в результаті прослуховування його телефонної розмови з колегою (В.М.). Він стверджував, що перехоплення було здійснено на підставі статей 177.3.5 і 259 КПК, причому останнє положення містить всі мінімальні гарантії, впроваджені відповідно до прецедентного права Суду.

60. Уряд також заявив, що прослуховування здійснювалось після подання першого заступника Генерального прокурора на підставі рішення суду від 14 березня 2008 року, яке санкціонувало прослуховування телефонних розмов А.К. і його знайомих. Він стверджував, що заявник був одним з "контактів" А.К. і, отже, був особою, телефон якого дозволено прослуховувати. Далі вони стверджували, що національні суди встановили, що один і той же телефонний номер використовувався як А.К., так і заявником, і тому при певних обставинах прослуховування розмов заявника було неминучим.

2. Оцінка Суду

(a) Загальні принципи

61. Що стосується загальних принципів, пов'язаних з перехопленням телефонних розмов, Суд посилається на свої рішення у справі Мелоун проти Сполученого Королівства (02 серпня 1984 року, §§ 64 і 67, Серія А № 82), і Драгоевіч проти Хорватії (№ 68955/11, §§ 78-84, 15 січня 2015 року).

(b) Застосування наведених принципів у цій справі

(i) Наявність втручання

62. З обставин справи випливає, що, принаймні, в одному випадку, 07 травня 2008 року, телефонна розмова заявника з його колегою В.М. була перехоплена, очевидно, на підставі рішення від 14 березня 2008 року. Заявник не вказав жодного іншого конкретного випадку, коли його телефонні розмови були перехоплені, але скаржився, що його телефон прослуховувався незаконно. Ні МНБ, в ході внутрішнього розслідування, ні Уряд в своїх поясненнях Суду не зазначали, що телефонна розмова заявника з В.М. 07 травня 2008 року була єдиною прослуханою розмовою, перехоплення якої сталося не інакше, ніж у зв'язку з прослуховуванням телефону заявника, або що оспорювана міра була обмежена за часом і охоплювала період часу коротше, ніж той, який вказаний в рішенні від 14 березня 2008 року. Таким чином, беручи до уваги той факт, що рішення від 14 березня 2008 року санкціонувало заходи спостереження на строк протягом шести місяців, цілком можливо, і навіть вірогідно, що інші розмови, які заявник вів з іншими особами, були прослухані протягом цього періоду. У будь-якому випадку, незалежно від того, чи мало це місце тільки в одному випадку або протягом певного періоду часу, перехоплення телефонної розмови або розмов заявника рівносильно втручанням в його право на повагу до його приватного життя і кореспонденції відповідно до статті 8 Конвенції.

(ii) Обґрунтування втручання

63. Будь-яке втручання в права особи, передбачені Статтею 8, може бути тільки виправданим відповідно до Статті 8 § 2, якщо воно відповідає закону, переслідує одну або більше законних цілей, на які посилається цей параграф, і є необхідним у демократичному суспільстві для досягнення будь-якої зазначеної мети. Згідно усталеної прецедентної практики Суду, формулювання "згідно із законом" вимагає, щоб оспорювана міра ґрунтувалася на внутрішньому законодавстві і була сумісною з верховенством права, про що прямо вказано в преамбулі Конвенції і притаманне об'єкту і меті Статті 8. Таким чином, закон повинен відповідати вимогам якості: він повинен бути доступним для зацікавленої особи і передбачуваним щодо його наслідків (див., наприклад, Круслін проти Франції, 24 квітня 1990 р, § 27, Серія А № 176-А, і Квасниця проти Словаччини, № 72094/01, § 78, 09 червня 2009).

64. При розгляді справ, Суд, як правило, повинен зосередити свою увагу не тільки на законі як такому, а й на тому, як він був застосований до заявника в конкретних обставинах (див. Горанова-Караєнева проти Болгарії, № 12739/05, § 48, 8 березня 2011 року, і Dragojević, див. вище, § 86). В першу чергу, національні органи влади, зокрема суди, повинні тлумачити і застосовувати правила внутрішнього права: національні органи влади, за своєю природою, мають спеціальну компетенцію, щоб вирішувати питання, що виникають в зв'язку з цим. Суд не може ставити під сумнів тлумачення національних судів, за винятком випадків кричущого недотримання або свавілля в застосуванні національного законодавства (див. Мустафа Сезгін Танрикулу проти Туреччини, № 27473/06, § 53, 18 липня 2017 року, з подальшими посиланнями).

65. Суд зазначає, що відповідно до статті 177.3.5 КПК прослуховування телефонних розмов, як правило, повинно здійснюватися на підставі судового рішення. Згідно зі статтею 259 КПК, на підставі мотивованого клопотання слідчого і відповідних матеріалів, представлених прокурором, який здійснює досудове розслідування, національний суд може дозволити прослуховування телефонних розмов, якщо є достатні підстави вважати, що інформація, яка стосується кримінальної справи передавалася підозрюваним або обвинуваченою особою (див. пункт 33 вище). У цій справі заявник не був ні підозрюваним, ні обвинуваченим; він ніколи не був допитаний в якості свідка і не брав участі в кримінальному провадженні в будь-

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

якому іншому статусі. Не було жодного судового рішення, що дозволяло б прослуховування його телефонних переговорів.

66. Суд зазначає, що позиція Уряду полягала в тому, що розмову заявника було прослухано на законних підставах відповідно до рішення від 14 березня 2008 року, яке, серед іншого, санкціонувало прослуховування телефонних розмов А.К. і його "контактів". Відсутність дозволу на прослуховування телефону заявника не обов'язково робить незаконним прослуховування дзвінка, зробленого заявником на номер А.К. або зробленого з номера А.К. заявнику, у разі таємного спостереження (порівняйте Босак і ін. v. Croatia, № 40429/14 та 3 інші, §§ 62-68, 06 червня 2019) У цій справі Уряд не заперечував твердження заявника про те, що розмова від 07 травня 2008 року перехоплено шляхом прослуховування телефону заявника. Таким чином, правовий зв'язок між рішенням від 14 березня 2008 року і оспорюваним прослуховуванням розмови заявника 07 травня 2008 року не зовсім чіткий.

67. Що стосується питання, чи було рішення від 14 березня 2008 року законним як таким, Суд зазначає, що воно було винесено в контексті кримінального розслідування за фактом нанесення ножового поранення А.К., в якому А.К. офіційно був потерпілим. Неясно, чи дозволяє стаття 259 КПК Азербайджану прослуховування телефонні переговори потерпілого злочину, що розслідується. Крім того, з тексту рішення від 14 березня 2008 року слідує, що хоча А.К. мав статус потерпілого в розслідуванні, фактично він розглядався як підозрюваний, оскільки прослуховування його телефону було замовлено з метою розслідування "незаконної діяльності" А.К. (Див. пункт 8 вище). Тут не було пояснення, чому "незаконна діяльність" А.К. могла розслідуватися в рамках розгляду, предметом якого було нанесення А.К. ножового поранення. Причини, наведені в рішенні від 14 березня 2008 року, були розпливчастими і двозначними, а його законність викликала сумніви.

68. Суд також зазначає, що розмова заявника була прослухана, коли він дзвонив своєму колезі В.М. Уряд стверджував, що це сталося через те, що один і той же телефонний номер був використаний заявником і А.К., і тому прослуховування розмов заявника було неминучим.

69. У зв'язку з цим Суд зазначає, що суди в цивільному провадженні, посиляючись виключно на лист МНБ від 10 травня 2008 року, прийшли

до висновку, не звертаючи уваги на аргументи заявника, що заявник і А.К. використовували один і той же номер телефону (див. параграфи 9 і 21-23 вище). Однак з тексту вищезгаданого листа ясно, що 07 травня 2008 року заявник подзвонив В.М. і що А.К., який, мабуть, знаходився з В.М. в момент цієї телефонної розмови, потім взяв трубку у А.К. і поговорив з заявником, який знаходився на іншому кінці лінії (див. пункт 9 вище). Хоча в завдання Суду не входить заміна національних судів у встановленні фактів, він не може не відзначити, що важко зрозуміти, як вищевказані незаперечні факти можуть призвести до висновку про те, що один і той же телефонний номер використовувався і заявником і А.К. Ніяких інших доказів щодо цього національні суди не наводили і Уряд не надав додаткових аргументів.

70. Суд також зазначає, що національні суди відхилили апеляцію заявника на рішення від 14 березня 2008 року, подану в рамках кримінального провадження у справі А.К., не розглянувши по суті його скаргу, посилаючись на статті 452.1 і 454 КПК і той факт, що в рішенні не було вказано його ім'я або будь-які вказівки щодо нього (див. пункти 26-29 вище). Хоча заявник стверджував, що у нього було право оскаржити дане рішення на підставі статті 449.2.3 КПК. З роз'яснення Конституційного суду цього положення випливає, що право особи, яка не бере участі в кримінальному провадженні, на подачу скарги не було визнано у внутрішньому законодавстві (див. пункт 52 вище). З іншого боку, незважаючи на те, що рішення від 14 березня 2008 року не містило імені заявника, суди в цивільному провадженні вирішили, що рішення стосувалося і його, оскільки він був одним з "контактів" А.К..

71. Суд постановив, що оскільки таємне спостереження є серйозним втручанням в право людини на повагу до приватного життя, то судовий дозвіл, що служить підставою для такого спостереження, не може бути складено в настільки розпливчастих формулюваннях, щоб залишити місце для спекуляцій і припущень щодо його змісту і, що найбільш важливо, відносно особи, щодо якої застосовується цей захід (див. Амбарцумян проти Вірменії, по. 43478/11, § 65, 5 грудня 2019 г.). У даній справі, відсутнє розуміння щодо того, який телефонний номер або номери повинні були прослуховуватися і який зв'язок між цими номерами і особою, підозрюваною у вчиненні кримінального правопорушення. Слово "контакти" в рішенні від 14 березня 2008 року і умови цього рішення в цілому були занадто широкими і неточними.

72. Підводячи підсумок, Суд вважає, що Уряд не довів, що рішення від 14 березня 2008 року мало відповідні Конвенції правові підстави для оспорюваного прослуховування телефонних розмов заявника.

73. Суд також зазначає, що при розгляді скарг заявника, національні суди не змогли належним чином розглянути його конкретні аргументи, зокрема ті, які стосуються відповідності рішення від 14 березня 2008 року і прослуховування його телефонних розмов застосованим положенням національного законодавства.

74. За цих обставин Суд не може не прийти до висновку, що розглянуте втручання не здійснювалося "згідно із законом" за змістом Статті 8 § 2 Конвенції. Прийшовши до такого висновку, Суд не вважає за необхідне окремо розглядати аргумент заявника про те, що національне законодавство не відповідало критерію "якості закону" відповідно до Конвенції.

75. Вищевикладені висновки звільняють Суд від необхідності розглядати питання про те, чи були дотримані інші вимоги другого параграфа Статті 8.

76. Відповідно, мало місце порушення Статті 8 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТЕЙ 6 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ

77. Заявник скаржився на те, що національні суди, розглядаючи його скарги в рамках кримінального судочинства, порушили його право на доступ до суду, і що він не мав ефективних засобів юридичного захисту щодо задоволення його скарг.

78. Уряд заявив, що скарги заявника були розглянуті в ході численних судових розглядів, в судах першої інстанції, апеляційному та касаційному судах, і ці суди прийшли до висновку, що дані міри відповідали закону. Уряд також стверджував, що заявник мав ефективні засоби правового захисту щодо всіх своїх скарг, і що його скарги за Статтями 6 і 13 були явно необґрунтованими.

79. Беручи до уваги обставини справи, подання сторін, і свої висновки за Статтею 8 Конвенції, Суд вважає, що він розглянув основне правове питання, порушене в цій заяві, і що немає необхідності виносити окрему ухвалу щодо прийнятності та по суті вищезазначених

скарг (Valentin Câmpreanu v. Romania [GC], no. 47848/08, § 156, ECHR 2014 року).

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

80. Стаття 41 Конвенції передбачає:

"Якщо Суд встановить, що визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони дозволяє тільки часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію".

A. Шкода

81. Заявник вимагав 20 000 євро (EUR) щодо компенсації нематеріальної шкоди.

82. Уряд стверджував, що заявлена сума була необґрунтованою і перебільшена.

83. Суд вважає, що заявник поніс моральну шкоду, яка не компенсується в достатній мірі встановленням факту порушення статті 8 Конвенції. Справедливо оцінюючи ситуацію, він присуджує заявнику 4500 євро моральної сатисфакції, плюс компенсацію будь-яких податків, які може бути стягнуто.

B. Судові та інші витрати

84. Заявник також вимагав 6230 євро (еквівалент 7900 азербайджанських манатів (AZN) на момент укладення договору про надання юридичних послуг) за витрати, понесені заявником в національних судах і Суді. На підтримку своїх вимог він надав договір про надання юридичних послуг, укладений з паном Р. Хаджі, паном Ф. Намазлі і паном Е. Садиговим. Заявник також просив, щоб будь-яку винагороду по цій справі було виплачено безпосередньо на банківський рахунок пана Р. Хаджі.

85. Уряд стверджував, що призначення трьох адвокатів в цій справі було зайвим, оскільки справа не стосувалася складних питань права або фактів. Вони звернули увагу Суду на той факт, що, згідно з контрактом, загальна сума, що підлягає виплаті адвокатам, становила 5047 євро (сума, еквівалентна 6400 манатів за курсом маната) еквівалент 6400

РІШЕННЯ

© Переклад Олександра Дроздова, Олени Дроздової, Ігоря Кутепова

манатів на момент укладення договору про надання юридичних послуг), а не 6230 євро (еквівалент 7900 манатів на момент укладення договору про юридичні послуги), як стверджував заявник. Уряд стверджував, що, в будь-якому випадку, заявлена сума була необґрунтованою і надмірною.

86. Суд зазначає, що пан Р. Хаджі не представляв заявника в судовому розгляді на національному рівні.

87. Крім того, згідно з прецедентним правом Суду, заявник має право на відшкодування судових та інших витрат лише в тій мірі, в якій доведено, що вони були фактично і обов'язково понесені, і є розумними за обсягом.

88. У цій справі, беручи до уваги документи, що знаходяться в його розпорядженні, і вищевказані критерії, Суд вважає за доцільне присудити суму в розмірі 2500 євро, яка покриває витрати по всіх статтях, плюс будь-який податок, який може бути призначений до сплати, яка буде перерахована безпосередньо на банківський рахунок представника заявника, пана Р. Хаджі.

С. Пеня

89. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО,

1. *Оголошує* заяву за Статтею 8 Конвенції прийнятною;
2. *Постановляє*, що мало місце порушення Статті 8 Конвенції;
3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати прийнятність і по суті скарги за Статтями 6 і 13 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) що держава-відповідач має сплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набрання рішенням законної сили відповідно до статті 44 § 2 Конвенції, які повинні бути перераховані у валюті держави-відповідача за курсом, що діє на дату врегулювання:

AZER AHMADOV v. AZERBAIJAN
JUDGMENT

Переклад з англійської: Олександр Дроздов, Олена Дроздова, Ігор Кутепов

(i) 4500 євро (чотири тисячі п'ятсот євро), плюс будь-який податок, який може стягуватися, щодо компенсації моральної шкоди;

(ii) 2500 євро (дві тисячі п'ятсот євро), плюс будь-який податок, може бути стягнуто з заявника, щодо витрат і витрати, які повинні бути стягнуті за перерахування безпосередньо на банківський рахунок представника заявника, пана Р. Хаджі;

(b) що зі спливом зазначеного тримісячного строку до моменту врегулювання на вищевказані суми будуть нараховуватися простий відсоток за ставкою, що дорівнює граничній ставці кредитування Європейського центрального банку в період невиконання зобов'язань плюс три відсоткові пункти.

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Викладено англійською мовою і оприлюднено в письмовій формі 22 липня 2021 року відповідно до Статті 77 §§ 2 та 3 Регламенту Суду.

Віктор Соловейтчик
(Victor Soloveytchik)
Заступник Секретаря

Сіюфра Олірі
(Síofra O'Leary)
Президент